

Premierminister Margaret Thatcher har sendt enslydende lykønskningstelegrammer til Mozambiques og Sydafrikas regeringschefer, hvori Nkomati-aftalen betegnes som en opmuntring for alle, der bekender sig til fredelig løsning af konflikter og ikke-indblanding i andre landes interne forhold, og hvori der udtrykkes håb om, at aftalen vil kunne medvirke til at skabe fred, velstand og trykthed for befolkningerne.

Andre officielle britiske tilkendegivelser har udtrykt håb om, at aftalen vil styrke samarbejdet, ikke mindst på det økonomiske område, mellem alle lande i regionen.

9. Forbundsrepublikken Tyskland

Forbundskansler Helmuth Kohl har sendt enslydende lykønskingsbreve til præsident Machel og premierminister Botha, hvori der bl.a. udtrykkes ønske om, at Nkomati-aftalen vil danne et varigt grundlag for de gode forbindelser mellem de involverede lande og bidrage til, at årsagerne til det spændte forhold i regionen overvindes ad fredelig vej. Det anføres endvidere, at indgåelsen af aftalen giver alle, der er imod vold, og som går ind for fred i det sydlige Afrika og for en løsning af konflikten ad forhandlingsvejen, nyt håb.

Spørgsmål 11:

Hvilke hovedhandelsvarer og andre tjenesteydelser – værdimæssigt – har Sovjet eksporteret til Mozambique siden uafhængigheden, og hvilken erstatning har Sovjet modtaget af Mozambique til gengæld?

Svar:

Sovjetunionen og Mozambique indgik den 31. marts 1977 en venskabs- og samarbejds-traktat med det formål at udbygge Mozambiques økonomi og indre struktur. Inden for rammerne af denne traktat blev der den 31. januar 1983 indgået en handelsaftale, hvorunder den bilaterale samhandel skal fordobles inden 1985.

De seneste officielle sovjetiske statistikker angiver samhandelen for 1982 til i alt 50,9 mill. rubler, hvilket efter den officielle kurs svarer til ca. 600 mill. d.kr., fordelt med 44,2 mill. rubler i sovjetisk eksport og 6,7 mill. rubler i sovjetisk import fra Mozambique.

Sovjetunionen har hidtil primært leveret udstyr og maskiner til bygning af veje samt transportmidler (i alt 10,6 mill. rubler i 1982). Blandt øvrige eksportvaregrupper til Mozambique er ammoniak, frisk og frossen fisk samt tryksager, i alt 9 mill. rubler.

Der foreligger ikke tal for leverede tjenesteydelser, men ifølge den sovjetiske presse har Sovjetunionen inden for rammerne af samarbejds-traktaten bistået ved bygning af et antal industri- og landbrugsprojekter.

Mozambiques eksport til Sovjetunionen består hovedsageligt af råstoffer som koncenterater af farvede metaller (1982: 0,8 mill. rubler) og råsukker (1982: 5,2 mill. rubler).

I perioden 1975–1982 har Mozambique i samhandelen med Sovjetunionen oparbejdet et samlet underskud på 130 mill. rubler, beregnet efter Sovjetunionens udenrigshandelsstatistik.

Mozambique har siden 1979 deltaget som observatør i COMECONs rådsmøder.

Note: Den officielle rubelkurs pr. 31. januar 1983: 1179,50 d.kr. pr. 100 rubler.

Spørgsmål 12:

Hvilken væsentlig støtte har Sovjet ydet Mozambique i det i ovennævnte spørgsmål nævnte tidsrum (dvs. siden uafhængigheden)?

Svar:

Af Sovjetunionens samlede udviklingsbistand, som i 1982 udgjorde 0,2 pct. af landets bruttonationalprodukt (mod f.eks. Danmarks 0,73 pct.) går mere end 85 pct. til Vietnam, Mongoliet og Cuba. Næsten hele den resterende del går til Afghanistan, Laos og Kambucha.

Sovjetunionens udviklingsbistand til Mozambique har siden Mozambiques uafhængighed i 1975 været særdeles beskeden. I perioden 1976–82 har Sovjetunionen ifølge oplysninger fra Organisationen for økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD) ydet Mozambique fem udviklingslån til et samlet beløb af 113 mill. dollars. Lånene er lavt forrentede og med en løbetid på op til 12 år. Gaveelementet i de ydede lån varierer mellem 29 pct. og 42 pct. Sovjetunionen ses ikke at have ydet gavebistand til Mozambique, og hvad angår personalebistand, foreligger der